

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 12 marca 2014 r.

DOLiS-035-102/14/HH

Ks. Proboszcz

działając na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), zgodnie z którym Generalny Inspektor może kierować do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego, państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych, podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne, osób fizycznych i prawnych, jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi oraz innych podmiotów wystąpienia zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, w związku z pozyskaniem informacji, że na drzwiach kościoła w (...) umieszczone zostały dane osobowe w postaci imienia i nazwiska, miejscowości oraz kwoty przekazanej podczas kolędy, organ do spraw ochrony danych osobowych zwraca się o zaprzestanie powyższego udostępniania danych.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wskazuje, że wszelkie działania ograniczające prawo ochrony życia prywatnego, ochrony danych osobowych, zaliczonych do konstytucyjnych wolności i praw osobistych człowieka i obywatela (art. 47 i 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), powinny znajdować ustawową podstawę. Prawo do ochrony prawnej życia prywatnego zostało zagwarantowane w art. 47 Konstytucji RP, zaś poszczególne uprawnienia, składające się na treść tego prawa – w innych przepisach konstytucyjnych. W myśl art. 51 ust. 1 Konstytucji RP, nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.

Podmioty przetwarzające dane osobowe są obowiązane do stosowania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych na każdym etapie przetwarzania tych danych, zarówno w sytuacji, gdy zbierają dane, przechowują je, czy też udostępniają. W świetle przepisów ustawy o ochronie danych osobowych do podstawowych obowiązków administratora danych należy spełnienie jednej z przesłanek legalności przetwarzania (w tym udostępniania) danych, które w odniesieniu do danych osobowych tzw. zwykłych określone zostały w art. 23 ust. 1 ustawy. Mocą ww. przepisu, przetwarzanie danych osobowych „zwykłych” jest dopuszczalne, po spełnieniu jednego z następujących warunków: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Powyższy przepis oznacza, że jeśli brak jest odpowiedniej podstawy prawnej (np. w postaci zgody, osoby której dane dotyczą, a brak jest innej przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 2-5 ww. ustawy) udostępnianie danych osobowych nie jest uprawnione.

Ponadto pamiętać należy o zasadach przetwarzania danych szczególnie chronionych. Wykonywanie na tych danych jakichkolwiek operacji w myśl jej art. 27 ust. 1, jest co do zasady zabronione. Danymi szczególnie chronionymi w rozumieniu art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych są dane ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Przetwarzanie takich danych dopuszczalne jest jedynie w przypadkach wskazanych w ustawie, tj. stosownie do norm wynikających z art. 27 ust. 2 pkt 1-10 ustawy o ochronie danych osobowych.

Administrator danych, przetwarzający dane osobowe osób zamieszkujących daną parafię, pozyskanych na potrzeby Kościoła, zobowiązany jest do przestrzegania wszelkich, w tym podstawowych zasad przetwarzania danych osobowych wyrażonych w ustawie o ochronie danych osobowych. Mocą art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przetwarzane zgodnie z prawem (pkt 1), zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane

dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2 (pkt 2), merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (pkt 3). Opublikowanie danych osobowych w sposób, który umożliwia zapoznanie się z nimi osobom nieupoważnionym w opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie może odbywać się bez podstawy prawnej, zwłaszcza w sposób naruszający interes osób, których dane dotyczą.

W przedstawionej sprawie konieczne jest zatem uwzględnienie przepisów określających obowiązek właściwego zabezpieczenia danych. Obowiązek ten wynika zarówno z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności jej rozdziału 5, jak i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024). Mocą art. 36 ust. 1 ustawy, administrator danych jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Określone przez administratora danych zasady, środki i rozwiązania organizacyjne mające zapewnić danym bezpieczeństwo muszą być przestrzegane przez wszystkie osoby, które zgodnie z art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych, zostały upoważnione do przetwarzania danych przez administratora danych. W opinii Generalnego Inspektora w przedmiotowej sytuacji nie zachowane zostały bowiem standardy ochrony danych osobowych osób, które podczas kolędy wsparły finansowo Kościół. Trudno jednocześnie zakładać, że przedmiotowa sprawa dotyczy osób innych, niż członkowie Kościoła na rzecz którego osoby te wniosły datki podczas kolędy. Jednocześnie brak jest podstaw do przyjęcia, że udostępnienie danych osobowych w opisany sposób mogło być niezbędne z punktu widzenia jakichkolwiek statutowych działań Kościoła. Kościół Katolicki korzysta z niezależności, a przepisy prawa gwarantują mu jako instytucji możliwość posługiwania się wewnątrznie ustalonym prawem. Nie zmienia to jednak faktu, iż Kościół i inne związki wyznaniowe zobowiązane są do przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych. Przetwarzanie danych ujawniających przekonania religijne jest bowiem dopuszczalne jeżeli jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań kościołów i innych związków wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji lub innych niezarobkowych organizacji lub instytucji o celach politycznych, naukowych, religijnych, filozoficznych lub związkowych, pod warunkiem, że przetwarzanie danych dotyczy wyłącznie członków tych organizacji lub instytucji albo osób utrzymujących z nimi stałe kontakty w związku z ich działalnością i zapewnione są pełne gwarancje ochrony przetwarzanych danych (art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych).

Niewywiązanie się z powyższych obowiązków może w konsekwencji prowadzić do powstania odpowiedzialności karnej na podstawie art. 51 i 52 ustawy. W myśl pierwszego ze wskazanych przepisów, kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku (art. 51 ust. 2 ustawy). Zgodnie natomiast z art. 52 ustawy, kto administrując danymi narusza choćby nieumyślnie obowiązek zabezpieczenia ich przed zabraniem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Znamieniem przestępstwa określonego w art. 52 ustawy jest samo niedopełnienie obowiązku ochrony danych osobowych, choćby dane nie zostały zabrane, zniszczone lub uszkodzone.

Mając na uwadze powyższe, proszę o odniesienie się do wskazanych kwestii, dotyczących zamieszczenia w miejscu publicznym listy zawierającej dane osobowe, poprzez poinformowanie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o tym, jakie działania podjęto w celu zaprzestania udostępniania danych osobowych osób, które przekazały ofiary na działalność Kościoła.

Zaznaczam również, że zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie lub wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia lub wniosku na piśmie w terminie **30 dni od daty jego otrzymania**.